

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Instrvctio R. P. Bartholomæi Riccii Societatis Iesv
Theologi De Modo Recte Meditandi De Rebus Divinis**

Ricci, Bartolomeo

Mogvntiæ, 1605

Quantopere in diuinis litteris, Patrumq[ue] sanctorum scriptis
commendatum sit hoc exercitium, quamq[ue] singulare studium in eo
ponere debeat Dei seruus sui progressus cupidus. Cap. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59608)

*Quantopere in diuinis litteris, Patrumq;
sanctorum scriptis commendatum sit hoc
exercitium, quamq; singulare stu-
dium in eo ponere debeat Dei
seruus sui progressus
cupidus.*

C A P. II.

EX dictis facile colligere potest Dei ser-
uus, sicut cura, studioque opus est in o-
mnibus exercitiis, mediisque sanctis ad com-
parandas virtutes idoneis, ita longe maio-
re, ardentioreque opus esse in hoc medio de
præsentia Dei ante oculos mentis ponen-
da, exercitando, eo quod inter cætera obti-
neat principatum, vt sapienter alicubi an-
notauit B. Dionysius Rickeli⁹, Inter omnia,
inquit, exercitia sancta, hæc præcipua tua
cura sit, in eo omnes animi vires extende,
vt continenter, id est, sæpe cor tuum ad
Deum, rerumque diuinarum contemplatio-
nem & amorem subleues. Vis assequi animæ
tuæ puritatem? semper habe exaltatum cor
tuum ad Deum. Hęc vna causa est, tam pau-
cos peruenire ad perfectionem, quod con-
sumendo tempus in aliis exercitiis mediis-
que minus ytilibus obliuiscuntur principa-
lium.

*Cōtra in-
ord. cor-
dis. art.
29 & 30.*

lium. Et addit. Stude animam tuam coniungere cum Deo, eumq; semper habere fixum in memoria, ad illum tua desideria, totumq; affectum cordis attolle, & quamuis centies vna hora mente distraharis, non ideo deiciaris animo, sed semper ad institutum redi. Moueant te ad frequentandum hoc exercitium dicta sanctorum & Venerabilium Patrum, qui omnes cõmuni consensu, quasi ab vno edocti Magistro, videlicet Spiritu sancto nos ad hoc studium exhortantur. Hucusq; Dionysius. Hanc autem doctrinam sancti Patres ex diuinę scripturę fontibus hauserunt, in quibus crebro, magnaq; verborum maiestate hoc exercitium commendatur. Atq; vt rectius intelligeremus eius necessitatē, nobilitatemq;, altiusq; nostris infingeretur pectoribus, variis formis modisq; loquēdi, quibus tamen vna eademq; subiecta sit sententia, ad illud nos S. scripturę incitat & inflāmat. vt cum David ita loquitur. *Quarite Dominum, & confirmamini: quarite faciem eius semper.* *Psal. 104.* August. *Facies, inquit ibi August est eius præsentia.* *ibid.* Itaque semper quærere faciem Domini, est versari in eius præsentia, cordisq; amorem & desideria ad eum conuertere. Et alibi *idem.* *Oculi mei semper ad Dominum.* *Psal. 24.*

animæ sunt, intellectus & memoria, qui cogitantes assidue, & recolentes Deum, affectum cordis secum pertrahunt. Et hinc colligit, Deum talem quoq; expedire à demonis laqueis, hoc est, vires subministrare quo minus tentationibus succumbat nam mox addit. *Et ipse euellet de laqueo pedes meos* Atq; hoc est quod per sapientem ab omnibus postulat Spiritus sanctus *In omnibus viis tuis*, inquit, *cogita Dominum, & ipse diriget gressus tuos* In *viis*, id est, omnibus actionibus internis, æquè ac externis. *Gressus tuos*, hoc est omnes affectiones & desideria animi, omniaq; exercitia corporis dirigit in beatum suæ gloriæ finem, illustrando te & mouedo, vt in omnibus voluntatem tuam conformes diuinæ. Nam vt illa verba exponit Dionysius supra citatus, hanc tam mirabilem Dei directionem promeretur is, qui in omnibus operibus suis præsentem Deum contempletur.

Hoc item nobilissimum exercitium, teste S Bernardo, B. Paulus commédauit suo discipulo Timotheo dicens *Exerce te ipsum ad pietatem* Nam corporalis exercitatio ad modicum *utilis est: pietas autem ad omnia utilis est* Hanc enim pietatem vult esse conuinuam Dei memoriam, & assiduam animæ
dire-

directionem ad intelligendam illius voluntatem, eundemque amandum & diligendum. Exercitationem corporalem, ut multi sancti affirmant, Apostolus hic vocat mortificationes & pœnitentias externas, quibus corpus ad conciliandũ vel promerendum Deum affligitur. Quãuis enim hæ quoq; actiones sint præstantes & salutares, tamen si conferantur cum exercitio diuinæ præsentia ante oculos sistendæ, dici potest fructũ earum esse perexiguũ ac ut certis quibusdam hominibus sint vtilis, tamen non omnib. sunt, ac nonnullis etiã aliquando noxiæ. Possunt esse vtilis, si ad finẽ salutarem colliment, at si secus fiat, potius impediunt: ac ideo sæpe consultũ eas nunc moderari, nunc omnino non vsurpare, uti fusè declarauim⁹ in tractatu sexto de mortificatione. At hoc diuinum exercitium, cuius hominum generi est vtilissimum, tum quia spirituale est & animæ inhærens, tum quia in eo vera pietas, h. e. Dei cultus exercetur, qui præcipue consistit in actib. internis fidei, spei, & caritatis. Nam quid aliud est, Deum præsentem contemplari, quam cor nostrum ad illum eleuare, credere in ipsum, sperare, eum concupiscere, amare, ac cum gemitu ad eum suspirare?

N a 4 Hoc,

*Bern. in
apol. ad
Vilhel.
Ansel. in
commen.*

*Eccle. 18.**Luc. 21.**1. ad**Thes. 5.*

Hoc, inquam, Exercitium sanctum vbi-
que sacræ litterę inculcant iis locis, quibus
commendant, vt oremus semper, & sine in-
termissione, vtq; vigilemus in orationibus.
Cogitationes siquidem & desideria, sunt
voces & verba quibus anima loquitur, & id-
circo, quoties præsentem Deum contem-
plantes, cogitationes nostras & vota attol-
limus ad Deum, vere dici potest nos orare,
& si per sæpe id faciamus, vel sæpissime, re-
ctissime dicitur, nos orare semper, & sine
intermissione. Quãuis enim in diuina scri-
ptura nobis quoq; commendata sit oratio
vocalis, ac Ecclesiæ quidẽ ministris in super
mandata & præcepta; tamen in locis citatis
præcipuè nobis commédatur oratio men-
talis, quæ tantum fit corde Oratio vocalis
habet tempora, horasq; certas ab Ecclesia
definitas, quibus habeatur. Mentalis non
item, sed omne tempus, & locum comple-
ctitur, semper enim & vbiq; præsentem pos-
sumus habere Deum, nostraq; desideria &
vota in eum referre Quod enim homo cre-
berrime, & quasi ordinariè facit, communi
loquendi consuetudine dicitur semper fa-
cere Et hoc sensu sancti, hominesq; perfe-
cti illi consilio vel præcepto de orando sine
intermissione satisfecerunt.

NEQ.

NEQUE hæc attentio ad Deum impedit in seruis Dei externorum operum functiones, immo magnopere promouet, vt diligenter & perfecte fiant, propter ardorem & zelum quem Deus huiusmodi hominibus in conspectu suo versantibus communicat: immò pro immensa sua misericordia nonnullis tam admiranda & eximia suæ gratiæ dona impertit, vt non modo sine labore & difficultate, verū etiam ingenti suauitate & facilitate cor suum habeant cum Deo intimè coniunctum & vnitum.

SVRIVS describens vitam cuiusdam religiosissimi viri Rusbruchii, commemorat, ^{prefixa} ^{est Rusbr.} ^{operibus.} eum in omnibus actionibus, exercitiisque semper mentem in Deum sublatam habuisse: & verò peculiarem hanc à Deo obtinisse gratiam, vt quoties vellet, nulla difficultate possit mentem immergere in suauissimam diuinitatis contemplationem, Deoque se arctissimè coniungere, siue solus foret, cubiculo inclusus, siue in media socio:um turba, quibus cum cōuersabatur & loquebatur. Beatus quoque Rutgerus ex ordine D. Francisci vt est in eorum Chron. ^{p. 2. l. 4.} ^{c. 52.} icis idem beneficium diuinitus erat consecutus, vt nempe præsentem sibi fingeret diuinam maiestatem, & cum eadem in cordis

Nn s peng-

penetralibus familiariter tractaret, siue in choro cantaret, siue in triclinio cibum sumeret, siue cum aliis colloqueretur. Vnde & obseruabatur ab aliis, nunc oculos pie conuicere in cœlum, nunc suspiria amoris plena ad Deum emittere.

Magno animo & alacri quisque debet se huic sancto exercitio dedere, ac deprehendet facile, quam Deus promptus sit ad sistendum se nobis præsentem, quoties collibuerit ut eum spectemus, alloquamur, & familiariter cum eo tractemus. Vnde & tanta offert præsidia, auxiliaque, ut quod naturæ viribus videtur arduum, imò impossibile reddatur cuique facillimum & suauissimum. Ut aliquis aditum habeat ad Regem terrenum; cumque eo colloquatur & tractet, admodum difficile est, nec potest obtineri nisi fauore & gratia multorum, imò multis opus est multorum annorum labore & seruitute, antequam ad familiarem cum rege consuetudinem perueniant: at Deus infinita licet præditus maiestate & gloria semper paratus est quacunque hora & momento nos in conspectum suum admittere, ut oculos mentis in ipsum conuicere possimus, contemplari pulchritudinem & magnitudinem, desiderare

rare

rare gloriam, amare bonitatem, degustare
 suauitatem familiariter cum eodem con-
 uersando, & gratiam aliquam postulando.
 Neque solum paratus est Deus ad hoc, ve-
 rum etiam optat, & inuitat maximis gra-
 tiæ gloriæque præmiis propositis, ut ita
 faciamus: nec solum inuitat paucos, eosq;
 sanctitate præstantes, ut fuerunt multi ve-
 teres sancti, qui totos se noctu diuque di-
 uino cultui dediderunt, sed omnes fideles
 quotquot sincero corde Dei honorem,
 suamque salutem quærunt. O quam piè
 & sancte suo officio funguntur, qui tan-
 tum bonum expetunt, & studiosè quæ-
 runt, qui tam honorificum exercitium
 non negligunt, ut Deum semper præsen-
 tem quasi gerant, & eius consuetudine
 iugiter fruantur. Verendum certè est eis,
 qui hoc tam diuino beneficio in hac vita
 uti detrectant, in hora mortis occlusum
 iri portam velut ingratis, & negligentibus,
 ad claram præsentis Dei visionem &
 contemplationem, quæ so-
 lis tunc patebit iustis &
 beatis.

De